

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-02-05

Ärendenummer AVO-2025-00238

Handläggare

Mia Lolic

E-post: mia.ilovaca@aldrevardomsorg.goteborg.se

Hemställan till kommunfullmäktige om beslut angående Färdplan Nära vård

Förslag till beslut

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden hemställer till kommunfullmäktige om beslut angående Färdplan – Läns gemensam strategi för god och Nära vård som gäller till 2030.

Sammanfattning

Ärendet avser hemställan till kommunfullmäktige om beslut angående Färdplan – Läns gemensam strategi för god och nära vård.

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden har tidigare avstyrkt Färdplanen i ärende *Svar på underremiss Färdplan – Läns gemensam strategi för god och Nära vård* ÄVON 2022-08-23, § 194 dnr N160-0458/22.

Äldre samt vård- samt omsorgsnämnden har tidigare besvarat två remisser (2022-08-23);

1. Nämndremiss Förslag till hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser.
2. Nämndremiss Färdplan - Läns gemensam strategi för god och nära vård.

De båda remisserna har bäring på varandra men har behandlats som separata ärenden. Förvaltningen såg behov av ett i grunden förändrat hälso- och sjukvårdsavtal som reglerar roller och ansvar för att Färdplanen ska kunna ge förutsättningar för huvudmännen att gemensamt nå målet med omställningen till en god och nära vård.

Den 15 december 2021 beslutade kommunstyrelsen att avstyrka färdplanen i sin helhet enligt stadsledningskontorets tjänsteutlåtande § 1015 1218/21.

I det tidigare ärendet, § 194 dnr N160-0458/22, förordade förvaltningen en befintligt hälso- och sjukvårdsavtal och förlängning av de lagreglerade överenskommelserna i väntan på nytt modernt hälso- och sjukvårdsavtal. Under förlängningsperioden har ett nytt förslag till hälso- och sjukvårdsavtal bearbetats som reglerar roller och ansvar som förvaltningen bedömer bättre motsvarar förväntningar för att huvudmännen gemensamt ska nå målet med omställningen till en god och nära vård. Med bakgrund av det ser äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen att det nu finns behov att ställa sig bakom Färdplan – Läns gemensam strategi för god och nära vård. Färdplanen innehåller de områden som gemensamt är prioriterade att kraftsamla kring. Den beskriver målbild, förändrade arbetssätt och förutsättningar för utvecklingen, där takten i omställningen mot en god och nära vård behöver öka fram till 2030. Västra Götalandsregionen och de 49 kommunerna i

Västra Götaland har olika ansvar, resurser och kunskaper, strategin ska bidra till ett kraftfullt genomförande.

För att uppnå målbilden för god och nära vård behöver stöd, vård och omsorgsstrukturen förändras. Förstärkning av en mer god och nära vård behöver ske i tätt samspel mellan den enskilde och huvudmännen som har ansvar för samma invånare.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Färdplanen - länsgemensamma strategin för god och nära vård är ett dokument som anger inriktningen av utvecklingen inom god och nära vård för alla berörda aktörer och målgrupper. Till strategin kopplas handlingsplaner utifrån målgrupp med gemensamt framtagna aktiviteter, mål och indikatorer.

Syftet med omställningen inom god och nära vård är att hälso- och sjukvården i största möjliga mån ska bedrivas nära patienterna. Detta innebär bland annat en övergång från sjukhusvård till vård på första linjen, det vill säga primärvård.

Myndigheten för vård och omsorgsanalys (myndigheten) har regeringens uppdrag att utvärdera omställningen till en god och nära vård. Enligt myndigheten står den kommunala hälso- och sjukvården för en dryg tredjedel av den totala kostnaden för den samlade primärvården. Myndigheten konstaterar att kostnadsökningen för omställningen till en nära vård i Sverige främst tycks ske inom kommunernas hälso- och sjukvård. Enligt myndigheten ökar kommunernas kostnader dock inte i förhållande till antalet inskrivna patienter, vilket tyder på att kommunerna vårdar patienter med mer komplexa behov. Myndigheten beskriver vidare att regeringen i (prop. 2019/20:164) har bedömt att kommunerna kommer att ha en nyckelroll i utvecklingen av den nära vården då allt fler äldre med komplexa vårdbehov kommer att vårdas inom den kommunala primärvården. För att omställningen ska kunna omhändertas är det också viktigt att hemtjänsten har förutsättningar för sitt arbete.

Enligt Sveriges kommuner och regioner kommer svensk hälso- och sjukvård stå inför utmaningen att både finansiera och kompetensförsörja hälso- och sjukvårdstjänsterna på grund av den demografiska förändringen. Den länsgemensamma Färdplanen beskriver att fler patienter ska vårdas i hemmet. Däremot saknas analys om vad det kommer innebära i kostnader för den kommunala primärvården och omsorgen.

Under avsnitt ”ekonomi” i färdplanen står att en resursöverföring från specialistvård till primärvård inte enbart handlar om ekonomi utan även om en succesiv överföring eller tillgängliggörande av resurser till den nära vården.

Förvaltningen bedömer att omställningen till en nära vård kommer medföra kostnader för att förstärka kompetensförsörjningen och anpassa verksamheten till förändrade arbetssätt. Kostnaden bedöms svår att bedöma.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Målet för hälso- och sjukvården är en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen. Jämlikhet i hälso- och sjukvården är en lagstadgad skyldighet för

sjukvårdshuvudmännen. Vården ska ges efter behov, hålla en bra kvalitet och tillgängligheten ska vara god oavsett ålder, bostadsort, utbildning och ekonomiska förutsättningar. Den vård som erbjuds ska i möjligaste mån utformas med utgångspunkt från den enskilda patientens behov och önskemål. Vården ska vara jämlik för både kvinnor och män, flickor och pojkar, utrikes födda och inrikes födda oavsett ålder, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsidentitet, eller könsuttryck.

Kontinuiteten i relationerna mellan patienter och vårdens medarbetare, samt mellan olika professioner och olika vårdkontakter, har stor betydelse för såväl vårdens kvalitet och patientens upplevelse som medarbetarnas arbetsmiljö och effektiviteten i hälso- och sjukvården. Den vård och omsorg som främst avses i hälso- och sjukvårdsavtalet liksom i den länsgemensamma strategin för God och nära vård, omfattar i hög utsträckning sköra grupper med större behov av stöd från samhället.

Samverkan

Information kommer att ske i förvaltningsövergripande samverkansgrupp den 19 februari 2025.

Bilagor

1. Färdplan – Länsgemensam strategi för god och nära vård (ÄVON 2022-08-23, § 194 dnr N160-0458/22)
2. Remiss från VästKom Färdplan - länsgemensam strategi för god och nära vård
Underremiss till stadsledningskontoret
3. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande Remisser från VästKom om reviderat hälso- och sjukvårdsavtal samt länsgemensam strategi Färdplan (KS 2021-12-15, § 1015 dnr 1218/2)

Beslutet skickas till

Stadsledningskontoret

Ärendet

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar att förslå att kommunfullmäktige tillstyrker *Färdplan – Länsgemensam strategi för god och Nära vård* som gäller till 2030.

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden har tidigare avstyrkt Färdplanen i ärende *Svar på underremiss Färdplan – Länsgemensam strategi för god och Nära vård* ÄVON 2022-08-23, § 194 dnr N160-0458/22. I ärendet förordade förvaltningen en förlängning av det befintliga hälso- och sjukvårdsavtalet i väntan på ett nytt modernt avtal, då det reviderade avtalet inte tydligt reglerade ansvaret för omställningen till nära vård. Under förlängningsperioden har ett nytt förslag bearbetat som bättre adresserar dessa aspekter. Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen anser nu att det finns behov att ställa sig bakom *Färdplanen – Länsgemensam strategi för god och Nära vård*. Färdplanen beskriver prioriterade områden och mål för omställningen fram till 2030, där regionens olika aktörer ska arbeta tillsammans för ett effektivt genomförande.

Beskrivning av ärendet

Ärendet avser hemställan till kommunfullmäktige om beslut angående Färdplan – Länsgemensam strategi för god och nära vård.

Färdplan – Länsgemensam strategi för god nära vård och omsorg

VästKom och Västra Götalandsregionen har tagit fram en Färdplan som är en övergripande länsgemensam strategi som ska bidra till Västra Götalands utveckling inom hälsa, vård och omsorg. Färdplanen innehåller de områden som regionen och kommunerna gemensamt prioriterar att kraftsamla kring. Den beskriver målbild, förändrade arbetssätt och förutsättningar för utvecklingen, där takten i omställningen mot en god och nära vård behöver öka fram till 2030.

Målbilden ska ge en vägledning för hur samverkan kring hälsa, vård och omsorg i Västra Götaland ska vara utformad för att ge invånare förutsättningar för ett bra liv oavsett ålder eller diagnos. En god och nära vård utgår från individuella förutsättningar och behov. Den bygger även på relationer, är hälsofrämjande, förebyggande och proaktiv samt bidrar till jämlik hälsa, trygghet och självständighet och grundas i gemensamt ansvarstagande och tillit.

För att uppnå målbilden för god och nära vård behöver stöd, vård och omsorgsstrukturen förändras. Förstärkning av en mer god och nära vård behöver ske i tätt samspel mellan den enskilde och huvudmännen som har ansvar för samma invånare.

Färdplanen identifierar sex förändrade arbetssätt för att nå förflyttning och en god och nära vård:

1. Öka hälsofrämjande och förebyggande insatser
2. Utveckla personcentrerade arbetssätt
3. Stärk samverkanskultur för att öka tillit mellan huvudmännen
4. Stärk kontinuitet och samordningen mellan huvudmännen
5. Utveckling av arbetssätt med stöd av digitalisering
6. Utveckling av mobila team som stöd för vård i hemmet

En omställning till god och nära vård innebär ett förändrat förhållningssätt, där det sker en förflyttning i såväl förhållningssätt som i sättet att arbeta.

Tidigare bedömning och beslut

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden har tidigare avstyrkt Färdplanen i ärende *Svar på underremiss Färdplan – Läns-gemensam strategi för god och Nära vård* ÄVON 2022-08-23, § 194 dnr N160-0458/22.

Äldre samt vård- samt omsorgsnämnden har tidigare besvarat två remisser (2022-08-23)

- Nämndremiss Förslag till hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser.
- Nämndremiss Färdplan - Läns-gemensam strategi för god och nära vård

De båda remisserna har bäring på varandra men har behandlats som separata ärenden. Förvaltningen såg behov av ett i grunden förändrat hälso- och sjukvårdsavtal som reglerar roller och ansvar för att Färdplanen ska kunna ge förutsättningar för huvudmännen att gemensamt nå målet med omställningen till en god och nära vård.

I det tidigare ärendet, § 194 dnr N160-0458/22, förordade förvaltningen en förlängning av befintligt avtal och förlängning av de lagreglerade överenskommelserna i väntan på nytt modernt hälso- och sjukvårdsavtal. Förvaltningen ansåg inte att det reviderade hälso- och sjukvårdsavtalet beskrev ansvarsfrågan i den utsträckning som är nödvändig i förhållande till omställningen till nära vård. I omställningen till en nära vård förväntas kommunerna vårda fler patienter med större och komplexa behov. Utifrån de förändringar som den kommunala primärvården möter och väntas möta framgent ansåg förvaltningen att ett hälso- och sjukvårdsavtal tydligt behöver reglera ansvarsförhållandena mellan parterna.

Den 15 december 2021 beslutade kommunstyrelsen att avstyrka färdplanen i sin helhet enligt stadsledningskontorets tjänsteutlåtande § 1015 1218/21.

Ny bedömning

I ärendet som beslutades den 23 augusti 2022, § 194 dnr N160-0458/22, förordade förvaltningen en förlängning av befintligt hälso- och sjukvårdsavtal i 24 månader samt förlängning av de fyra lagstadgade överenskommelserna. Under förlängningsperioden har förvaltningen deltagit på olika nivåer i framtagande av nytt hälso- och sjukvårdsavtal. Förvaltningen bedömer att förslaget för nytt hälso- och sjukvårdsavtalet bättre motsvarar förväntningar för att huvudmännen gemensamt ska nå målet med omställningen till en god och nära vård. Med bakgrund av det ser äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen att det nu finns behov att ställa sig bakom Färdplan – Läns-gemensam strategi för god och nära vård som gäller till 2030.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att omställningen till en nära vård är en viktig förflyttning för att skapa ett sammanhållet välfärdssystem för invånarna. Färdplanen beskriver prioriterade områden och mål för omställningen fram till 2030, där regionens olika aktörer ska arbeta tillsammans för ett effektivt genomförande. En omställning till god och nära vård innebär ett förändrat förhållningssätt, där det sker en förflyttning i såväl förhållningssätt som i sättet att arbeta.

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden har tidigare avstyrkt Färdplanen i ärende *Svar på underremiss Färdplan – Läns-gemensam strategi för god och Nära vård* ÄVON 2022-08-23, § 194 dnr N160-0458/22. I ärendet förordade förvaltningen en förlängning av det befintliga hälso- och sjukvårdsavtalet i väntan på ett nytt modernt avtal, då det reviderade

avtalet inte tydligt reglerade ansvaret för omställningen till nära vård. Under förlängningsperioden har ett nytt förslag till hälso- och sjukvårdsavtal bearbetats som bättre adresserar dessa aspekter.

Förvaltningen ser att förslag till förändrat hälso- och sjukvårdsavtal med reviderade överenskommelser och tydligare ansvarsfördelning ger bättre förutsättningar för huvudmännen att gemensamt nå målet med omställningen till en god och nära vård och arbeta med Färdplanen.

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen anser nu att det finns behov att ställa sig bakom Färdplanen – Läns gemensam strategi för god och Nära vård.

Katarina Meuller

Avdelningschef

Babbs Edberg

Förvaltningsdirektör